

Slik ser den nye merkelappen ut:

Merkelappen har klisterlapper som kan benyttes til å merke ulike prøver fra dyret. Strekkodenummeret er unikt og kobler alle prøver fra samme individ. Nummeret kan leses med strekkodeleser, men kan også registreres ved å bruke det 12-sifrede nummeret.

Framsida:

Merkelapp for prøver fra død hjortevilt Festes til prøve/underkjeve

Kommunen eller annet forvaltningsorgan orienterer om hva som samles der du jakter, og hvor prøver kan leveres.

Merkelapp kan brukes til alle prøver, de vanligste er foreslått. Kjevev samles ofte inn for aldersbestemmelse. Livmor og eggsekkel (kjønnsorgan) samles enkelte steder for reproduksjonsundersøkelser. Hjernerprøve benyttes til å teste dyr for skrantesjuka (CWD). Andre prøver fra dyret kan også samles til ulike formål.

Alle prøver må merkes med strekkoder. Bruk alltid én merkelapp per dyr!

Innendørs navn: _____ Til nr.: _____

Valdnavn: _____ Vald nr.: _____

Jaktfelt: _____ Jaktfeltnr.: _____

Kommune/Villreinområde: _____

Baksida:

Opplysninger om død hjortevilt Festes til prøve/underkjeve

Art: Elg Hjort Rådyr Villrein

Dødsdato: _____ Årsak: Jakt Fallvilt

Kjønn: Hunn Hann Alder: Kalv 1,5 år 2,5 år og eldre

Vekt: _____ kg Er slaktet nøyaktig veid? Ja Nei

Gevirtskår, høyre: _____ venstre: _____ Melk i juret: Ja Nei

Ant. kalver ifølge med hundedyret: 0 1 2 3 Vel ikke Enslig kalv

Dersom mor og kalv felles, noter mors strekkodenummer: _____

Felt dyr nr.: _____ Merknad: _____

Dyr felt under jakt
Jeger/jaktlag registrerer opplysninger om felte dyr på www.settogsutt.no. For tilbakemelding på CWD-prøve må strekkodenummeret være registrert sammen med dyret.

Registrering av fallvilt
Etterseksjonspersonell skal alltid sørge for at dyret og strekkoden blir registrert i Hjorteviltregisteret. Registreringen skjer via Miljødirektoratet sin fallviltapp, på Hjorteviltregisteret sine fallviltider, eller ved at fallviltkjøps sendes til kommunen. I påvente av svar på skrantesjuketest, kan slaktes revies med kjevelappen.

Slik ferner du svar på prøver
Prøvesvar og annen info ferner du i Hjorteviltregisteret, www.hjorteviltregisteret.no. Dette krever at dyret er registrert som beskrevet over.

Om prøvene til bestandsovervåkingsprogrammet
Stakkevilt er dyrets vekt uten skinn, innvoller, hode og fetter. Skuddskader kjevt regnes med.
Kjeven reinskjæres og tørkes, og skal ikke pakkes i plast. Kjønnsorgan fryses usuret.

Jegerpakken: Dette utstyret skal du som jeger få utdelt

I jegerpakken finnes utstyret som du ser på bildet. Her vises også den forhåndsfremkorte adresselappen som skal benyttes for å sende inn prøvene. Hjernerprøveskjeen kan være av en annen type for elg.

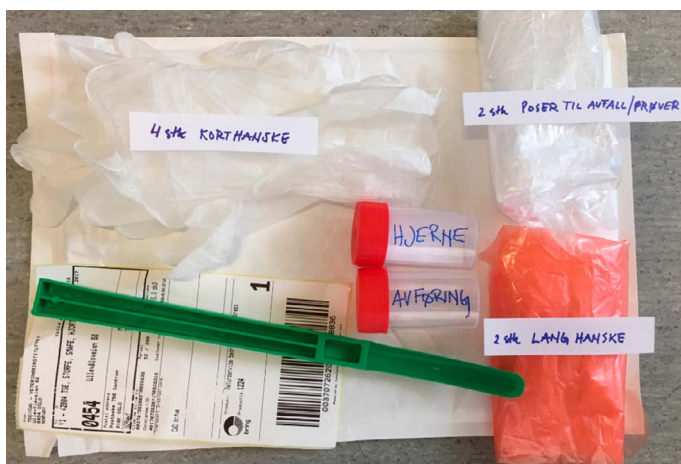

Foto: Jørn Våge, Veterinærinstituttet.

Skrantesjuka (CWD)

All offentlig informasjon om skrantesjuka samles på www.hjortevilt.no/skrantesjuka

Veiledning til jegere:

Slik sender du inn hjerneprøve og møkkprøve til skrantesjuka kartleggingen 2017

Foto: Christer Moe Rolandsen/NINA

Kartleggingsområder og perioder:

Jegere skal under årets jakt ta hjerneprøve og avføringsprøve fra alle felte hjortevilt som er eldre enn årets kalv i utvalgte kartleggingsområder og selv sende dem inn til undersøkelse. Prøvetaking og innsending skal gjøres i følgende områder og perioder:

- **Villrein:** I villreinområdene Hardangervidda, Lærdal-Årdal, Vest-Jotunheimen og Forollhogna under hele jakta.
- **Elg, hjort og rådyr:** I kommunene Hol, Ål, Gol og Hemsedal før 25. september og etter 16. oktober.
- **Elg, hjort og rådyr:** I kommunene Lærdal, Årdal, Aurland, Ulvik, Eidfjord, Vestre Slidre, Vang, Nord-Aurdal, Sør-Aurdal, Nes i Hallingdal, Nore og Uvdal, Trondheim, Klæbu, Meråker, Stjørdal, Holtålen, Melhus, Midtre Gauldal og Røros under hele jakta.
- **Elg, hjort og rådyr:** I kommunene Malvik, Selbu og Tydal før 25. september og etter 31. oktober.

Norsk institutt for naturforskning (NINA)

Postadresse: Postboks 5685 Torgarden, 7485 TRONDHEIM

Besøks/leveringsadresse: Høgskoleringen 9, 7034 TRONDHEIM

Telefon: 73 80 14 00

www.nina.no

www.nina.no

Slik tar du en hjerneprøve:

1. Fyll ut både merkelappen og klistrelappen som skal brukes på hjerneprøveglasset.
2. Lim klistrelappen «Festes til hjerneprøve» på hjerneprøveglasset og skru av lokket.
3. Ta på deg to korte engangshansker.
4. Skjær så hodet av dyret. Dette gjør du enklest ved først å legge dyret på ryggen, slik at skillet mellom hode og hals ligger akkurat over kanten på en stein, stokk eller liknende. Skjær deretter over luftrøret under strupehodet og gjennom muskulaturen til kniven stopper mot nakkevirlene. «Nikk» så hodet fram og tilbake, slik at du ser/kjenner det øverste punktet hvor hodet beveger seg i forhold til ryggraden. Stikk kniven inn i midtlinja av leddet her, slik at du hører et «sukk». Vri kniven ut til sidene på begge sider og skjær deretter over nakkemusklene og huden over nakkevirlene.
5. Den grønne hjerneskjeen føres inn ryggmargsåpningen langs skalletaket, og inn i hjernen så langt som krumningen tillater inntil den butter mot bein. Skjea dras deretter rett ut. Hjernevev vil da følge med skjea ut. For nærmere instruksjoner, se video som viser uttak av hjerneprøve på www.nina.no/cwd.
6. Bruk skjeen til å putte hjerneprøven over på hjerneprøveglasset uten å komme borti utsiden av glasset.
7. Ta av deg hanskene og legg begge prøvene i en av de medfølgende plastposene, knyt igjen posen for å unngå søl fra rørene i konvolutten i fall korkene er utette. Legg deretter plastposen i innsendelseskonvolutten og lukk konvolutten godt igjen. I den andre plastposen legges skjea etter bruk, samt brukte hansker.

Du finner mer informasjon på vår nettside <http://www.nina.no/cwd>.

Under «Prøvetaking og merking av CWD-prøver» har vi lagt en instruksjonsvideo som viser hvordan en hjerneprøve skal tas ut.

Slik tar du en møkkprøve:

1. Lim klistrelappen «Til møkk eller annen prøve» på avføringsglasset og skru av lokket.
2. Ta på en lang engangshanske på den ene hånden.
3. Før hånden med hansken så langt inn i endetarmen at du får neven full av avføring og dra den med deg ut. Alternativt kan du klemme ut møkk fra endetarmen i forbindelse med slakting av dyret.
4. Fyll glasset med avføring og press lett sammen.
5. Ta av hansken og legg den i søppelposen før du skrur på lokket. Denne posen brennes eller sorteres som restavfall.

Register det felte dyret og prøven på Sett og skutt:

Før du sender prøvene fra deg må du registrere det felte dyret med strekkodenummer fra merkelappen på www.settogskutt.no. Husk å registrere alle relevante opplysninger fra merkelappen og kartreferanse for slakteavfallet på www.settogskutt.no.

Oppbevaring og innsending av hjerneprøve og møkkprøve:

Send inn prøvene til undersøkelse så fort som mulig og oppbevar de kjølig (ikke fryst) fram mot avlevering hos posten.

1. Legg begge prøvene og søppelposen i innsendelseskonvolutten og lukk den godt igjen.
2. Lim på den forhåndsfrankerte adresselappen og send konvolutten med posten eller lever på «Post i butikk».
3. Om det er fredag kveld, lørdag eller søndag, kan du med fordel vente med å poste pakken til mandag morgen, og heller oppbevare den på et kjølig sted fram til da.

Send gjerne inn svelglymfeknutene:

Om du får det til, så kan du gjerne ta ut svelglymfeknutene fra det felte dyret og sende dem inn sammen med hjerneprøven. Disse ligger over strupehodet, bak svelget og under skallegulvet.

For å finne svelglymfeknutene, så følger du den indre halspulsåren på hver side framover i retning svelget. Når hodet ligger med oversiden ned og strupehodet opp, vil du se de indre halspulsårene når du løfter opp strupehodet. De ligger da «oppå» en muskel. Lymfeknutene ligger «oppå» samme muskel, men helt inntil svelget. Skjær deg framover langs pulsårene til du finner dem. Kommer du inn i svelget, er du kommet for langt. Svelglymfeknutene er fra 2 – 5 centimeter lange og 1 – 2 centimeter tykke med jevn overflate og fast konsistens.